

Lase kontrollida jahutusvedeliku külma-kindlust ja vajaduse korral vaheta see ära.

- Klaasipesupaak hoia alati täidetuna, talvel pesuvedelikuga, mis kannatab ka paarikümne kraadist pakast. Suvine pesuvedelik või vesi jäävad paratamatult ja võivad kogu klaasipesusüsteemi rikkuda.
- Vaata üle esilaternapirnide heledus, sest kui ööpäev läbi lähitudellega sõita, väheneb nende valgustusvõime kiiresti. Pärast pirnivahetust reguleeri tuled ka õigele kõrgusele, sest ainult siis valgustab valgusvihk teed hästi.
- Udused aknad tekitavad autoomanikule tihti meelehäärmi. Varu endale akna pühkimiseks spetsiaalne lapp, hea on kasutada ka uduvastasteid vahendeid. Kui aknad aga ikka uduseks lähevad, võib vahetamist vajada sinu auto salongi tuleva õhu filter.
- Kontrolli üle kütte- ja ventilatsioonisüsteem. Kui termostaat jahutusvedelikku õige temperatuurini ei soojenda, siis kütteseadmest tulev leige õhk klaasidelt udu ja jääd ei eemalda. Ka ventilaator ja klaaside elektrisoojendid peavad nähtavuse nimel parima tervise juures olema.

Autoomaniku talvised sõbrad

- Kindad käes.
- Jääkaabits ja lumehari uksetaskus. (NB! Ära kraabi autot metallist kaabit-saga!)
- Jääsulatusaerosool taskus või kotis.
- Kehvema terviseiga auto pakiruumis käivituskaablid.
- Hullemateks puhkudeks pakiruumis taskulamp, tekk või vaip ja väike lumelabidas.

Klaasipesupaak hoia alati täidetuna, talvel pesuvedelikuga, mis kannatab ka paarikümne kraadist pakast. 2 X ALDO LUUD, ARNO SAAR

Auto mootoriõli vahetamisega saab igapäevaks hakkama

Säästuaeg paneb kõiki mõtlema, kust kokku hoida. Näiteks paljudele võimatuna näivat auto mootoriõlivahetust saab ka koduste vahenditega ja erialase väljaõppeta ise teha. Peaasi, et õli saaks vahetatud õigel ajal, sest selle edasilükkamine võib hiljem kurjalt kätte maksta.

- Esmalt osta sobiv õli ja õlifilter. Õli margi (pool- või täissünteesiline, viskoossus, kvaliteedinõuded jms) ning tarviliku koguse saad teada auto kasutusjuhendist või pädevalt müüjalt, filtrioistol on kõige kindlam varuosapoe müüjale näidata aga registritunnistuse VIN-koodi.
- Õli tasub osta varuga, sest vahetusvälba jooksul peab enamikule autodest seda nagunii juurde valama.
- Järgmisena on vaja mootorikarteri korgi ning igaks juhuks ka filtri lahitikeeramiseks sobivat võtit, kruvikeerajat, millega eemaldada karterikaitse, kaltsu õlinirede

pühkimiseks ja õlivanni, kuhu vana õli koguda. Põhjakaitsme eemaldamine on sõltuvalt autost erinev, aga tavaliselt pole see raske töö.

Vanemal autol pole mootori all mingit tolmukaitset. Vana õli soovitan lasta korgiga õlikanistrisse, mille ühte külge on lõigatud suurem auk.

- Vali õlivahetuseks sobiv ja turvaline koht, kuna askeldama peab auto all (kanal, estakaad, tõstuk vms). Tungrauaga üles tõstetud auto toesta tugevate pukkidega!
- Vaheta õli töösoojal mootoril ehk soovitatavalt kohe pärast sõitu.
- Keera lahti õlitäitekork ning pane õlivann karteri alla.
- Kuna õli on nahkaärritav, tõmba kätte kindad, keera siis lahti õli väljalaskmise kork ja lase õlil karterist vanni valguda. Paari minuti pärast keera kork tagasi kinni. Vajadusel vaheta ka korgi tihendus-

- Nihuta õlivann filtri alla ning keera filter käre või filtrivõtmega maha.
- Vaata, et uues filtris poleks võõrkehki (pakkepaber, töölusjäägid), määri filtri tihend kergelt õliga ja keera filter kärejõuga paika. Pühi ära kõik õlinired.
- Vala mootorisse uus õli. Jälgi, et õlinivoo oleks mõõtevardal täpselt MAX-kriipsu juures. Keera kinni õlitäitekork.
- Käivita mootor ja jätta see tühikäigul tuksuma kuni andurid näitavad, et õlisurve on olemas. Kontrolli, ega õli kusagilt ei leki. Vajadusel pinguta filtrit ja karterikorki.
- Lõpetuseks kontrolli veel kord õlitaset mõõtevardal – see ei tohi ületada maksimumpiiri, sest see on mootorile kahjulik nagu ka liiga madal nivoo.
- Ära viska vana õli ja filtrit olmeprügi hulka, vaid vii need ohtlikud jäämed näiteks lähima tankla vastavasse kogumiskohta.

KAIDO KÕÖP

Addinol MM OÜ Lääne- ja Kesk-Eesti müügijuht

Kapotialune hooldus

- Lase kontrollida jahutusvedeliku külma-kindlust ja vajaduse korral vaheta see ära. Vedelik vali niisugune, mille külmumistemperatuur oleks võimalikult madal ning mis jahutussüsteemi korrosiooni eest kaitseks.
- Küllega auto käivitamist lihtsustavad värsked mootoriõli ja puhtad filtrid.
- Enne talvekülmade saabumist proovi ka oma auto aku võimeid. Hooldada võid akut kas ise või siis lasta klemmid puhastada ja vett lisada, samuti testida töökojas. Küllega aku võimekus väheneb, sest tap on oluline, et ta korras oleks.
- Ära lase küllega kütusepaaki liiga tühjaks saada, muidu võib paaki tekkinud vesi satuda kütusesüsteemi ja seal külmuda.
- Kui viimase poole aasta jooksul pole kontrollitud pidureid, lase teha sedagi.

KOOSTANUD SILJA PAAVLE, KONSULTEERINUD LAURI SELBERG, ASI TOPAUTO TARTU OSAKONNA JUHATAJA

ROLLER: talvel oleks klaasist kasu

Roller, eriti linnaliikluses, on mugav ja kiire sõiduvahend ka talvel. Kuid külmal ja kehva nähtavusega ajal on eriti oluline, et rollerisõitja lisaks enda soojalt riietamisele ka oma sõiduvahendi eest hoolitseks ning autojuhtidele nähtav oleks.

- Vaata üle rolleri rehvid. Siledad kummid on talvel topelt-ohtlikud. Rolleritelegi müüakse spetsiaalseid naastrehve.
- Korralikes rehvides peab olema õige rõhk – küllega tasub seda iga paari nädala tagant kontrollida. Vale rehvisurve mõjutab rolleri sõiduomadusi tunduvalt.
- Pidurid olgu korras! Talvel arvesta pidurdusmaaks rohkem kui suvel.
- Enne iga sõitu kontrolli üle kõik tuled, s.h piduri- ja suunatud, et autojuhid sind kehva nähtavusega liikluses märkaksid.
- Regulaarne rollerisõitja ei pea aku pärast muretsema. Kui aga roller jääb päevadeks seisma, võta aku maha, lae täis ja vii sooja järgmist sõidukorda ootama.
- Kuigi paljudel rolleritel tuuleklaasi ostes kaasas pole, on sellest kasu just talvel sõites. Õige klaasi kõrguse saab valida spetsialistiga nõu pidades. Klaasiga sõitmine nõuab omaette oskusi ja tähelepanu, sest autode ratasest lendub klaasile paratamatult lörtsi ja soolasegu.
- Kiiver olgu rollerisõitja kohustuslik varustus ka talvel! Kui sõites külm hakkab, tuleb paus teha – keha soojas hoidmine muutub organismile mõtlemisest, nägemisest ja vajaliku tähelepanu jätkuda.
- Ole nähtav! Rollerituled olgu korras ning helkurvest seljas.

KOGUNUD SILJA PAAVLE

JALGRATAS: niiske kelder või rõdu tapavad sõiduriista

Et kevadel oleks hea võtta töökorras jalgratas ja sellega sõitmist jätkata, ei tohiks sõiduriista praegu lihtsalt nurka seisma jätta või veel hullem – keldrisse või rõdule eest ära tõsta. Ratta töökorras oleku ja pika ea tagab õige hooldus.

- Alusta sõiduriista hoolsast pesemisest. Pesemiseks võid kasutada tavalist nõudepesuvahendit, autošampooni või ka rattapoodides müügil olevaid spetsiaalseid puhastusvahendeid, mis kahjustavad ratta värvi võimalikult vähe.
- Lahjenda pesuvahendit leiges vees ja pese pehme käsna ja lõpuks loputa jalgratas puhta veega üle. Pärast pesu lase nõrguda ja kuivatada põhjalikult lapiga.
- Ratta pesemiseks võib kasutada ka survepesurit, ent veejuga ei tohi suunata laagritele. Survepesu korral võib vesi tungida ka tihendite ja liigendite vahele.
- Pärast pesu puhasta harjakesega kett, hammasrattad, pidurid ja käiguvahetus.
- Järgmisena võta ette õlitamine/määrimine. Ära peaks õlitama kõik liikuvad osad – kett, hammasrattad, pidurid, käiguvahetus. Kõige lihtsam on küll kasutada aerosool-

pudelis õli, sest siis tungib õli ka ketilülide vahele, ent hooletul kasutusel võivad aerosoolõlid siiski kahju teha, eriti ketaspiduritega ratastele. Sestap on parim kasutada rattapoodides müüdivaid spetsiaalõlisid.

• Ettevaatust õliga liialdamisel, sest üleõlitatud ketid pritsivad täis kogu ratta ja sõitja riided ning liigne õli tõmbab ligi mustust ja tolm, mida pole kuivades just kõige lihtsam maha saada. Keti õlitamiseks ei pea valama õli hammasrattastele, vaid piisab, kui tilgutada lihtsalt mõned tilgad õli keti siseküljele ja vanda pedaal turgid – kett määrab endast ise edasi ja katab ka hammasrattad. Pärast õlitamist puhasta kett läbi lapi tõmmates üleliigsest õlist.

• Kuna paljud liikuvad sõlmed rattal töötavad määrdega ja vedelad õlid «pesevad» määrde hoopis välja, siis laagreid tuleks pärast survepesu just määrda, mitte õlitada.

- Puhasta, kuivata ja õlita ka amort, kuid selle lahtivõtmine jäta spetsialistile.
- Ratast seisma pannes lase lõdvaks käiguvahetaja trossid ja vabasta pidurid.
- Kontrolli kummide rõhku. Kummid võiks talvel seistes olla pisut tühjemad kui suvel sõites, kuid siiski mitte liiga tühjad, kuna muidu võib rehvi praguneda.
- Kummi siserõhku saab kontrollida tanklates või kummi võib lihtsalt käega katsuda – see ei tohiks olla liiga kõva, vaid peaks sõrmede survele järele andma. Normaalse siserõhku peab olema 40–55 PSI-d (3–4 Bari ehk at).

Kuna kodustes tingimustes on üsna raske saada kätte niiskust rattalaagritest, oleks mõttekas korra aastas ja just enne pikemat sõitmisepausi käia rattaga siiski ka asjatundja juures, kes masina lahti võtab, ära kuivatab ja sellele täishoolduse teeb. Vahele on vaja ka kulunud osi välja vahetada. TIINA KÕRSTINI, ARNO SAAR